

พุทธวิธีการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา
BUDDHIST METHODS FOR BEHAVIOURAL DEVELOPMENT OF
SECONDARY SCHOOL

จักรกฤษณ์ ศักดิ์สุวรรณ¹, ดร.กฤติยา ถ้ำทอง และพระมหาวีรวิชฌ์ วรินทร์โท, ดร.
JAKGRIT SAKSUWAN¹, Dr.Krittitya Tumtong, Phramaha Weeratis Varindo
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Habitcoach.th@gmail.com¹

Received 7 April 2021; Revised 31 October 2021; Accepted 31 October 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษานิสัยที่ควรปรับปรุงของคนแต่ละจริต, เพื่อสร้างรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะนิสัยการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพื่อนำเสนอผลวิเคราะห์คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ และการประยุกต์กับรูปแบบการสอนเชิงพุทธบูรณาการ ศึกษาวิจัยโดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยด้านพฤติกรรมเชิงลบ ข้อบกพร่องหรือนิสัยที่ควรปรับปรุงของคนแต่ละจริตโดยใช้แบบทดสอบเพื่อวิเคราะห์และประเมินผล บ่งชี้ลักษณะ อาการ บุคลิกภาพ จากการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมเชิงลบ มีอยู่ในแต่ละบุคคลของคน 6 จริต โดยที่หากบุคคลใดมีจริตนำที่โดดเด่น ก็มักจะมีพฤติกรรมเชิงลบที่ชัดเจน มีอัตราตามาก

2. ผลการวิจัยด้านลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันตามแนวการสอนสมัยใหม่ จากการวิเคราะห์พบว่า รูปแบบการสอนเชิงพุทธบูรณาการคือการผสมผสานพุทธวิธีการสอนเข้ากับลักษณะการเรียนรู้ของคน 6 จริต มีความพอใจในการเรียนรู้ เปิดใจ รับฟังที่แตกต่างกันไปตามรสนิยม

3. ผลการวิจัยด้านการนำเสนอผลวิเคราะห์คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ และการประยุกต์สอดคล้องกับศาสตร์การสอนสมัยใหม่ พบว่าโปรแกรมการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยตามแนวคิดของจิตวิทยาซาเทียร์กับจริต 6 มุ่งหวังเพื่อสะท้อนตัวตนด้านดีและข้อควรปรับปรุง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ คือ “HABITS โมเดล”

คำสำคัญ : พุทธวิธีการสอน, พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์, จริต 6, จิตวิทยาซาเทียร์, โมเดลการสอนสมัยใหม่

ABSTRACT

This research has objectives for study habits that should be improved , to create teaching model that is consistent with learning characteristics of learners, to present undesirable characteristics analysis And the application of a Buddhist teaching model, this study used mixed methods research. the research results can be summarized as follows

1) Research results on negative behavior Flaws or habits that should improve of each person's behavior by using a test to analyze and evaluate the results of personality symptoms. Negative behaviors exist in each individual of the six attitudes, where, if any person has a dominant spirit or core. They tend to have obvious negative behaviors, have a lot of ego

2) Research results of the learning characteristics of learners that are different according to modern teaching practices From the analysis, it was found that the integrated Buddhist teaching model is the combination of Buddhist teaching methods with the learning characteristics of the six-minded people who are satisfied with learning and open-minded to listen differently.

3) Research results in presenting the analysis results of adverse characteristics. And their application was consistent with modern teaching science. The behavioral analysis program based on the concepts of Satir and Jarit 6 aims to reflect the good self and the points for improvement. To create knowledge is the "HABITS" model.

Keyword : Buddhist Methods, Behavioural, Desirable Attributes, Charita 6 Type, Satir, Guildance Activity

บทนำ

“เป็นครูใช้ใหม่ ขอฝากเด็ก ๆ ด้วยนะ ช่วยสอนให้เขาเป็นคนดี” เป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชดำรัสความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชาติ การส่งเสริมความรู้ ทักษะในระบบการศึกษาทำให้เกิดศักยภาพบุคคลที่มีความเก่ง ส่วนการพัฒนาทัศนคติหรือจิตพิสัย ทำให้เกิดบุคคลที่เป็นคนดีมีคุณธรรม ซึ่งจำเป็นต้องมีการจัดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการปลูกฝังกระบวนการคิดและการสอนในชั้นเรียนโดยสอดแทรกบทฝึกพัฒนานิสัย ข้าราชการครูในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครูควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ควรสนับสนุนให้นักเรียนได้ตระหนักรู้ตัวตน ซึ่งการนำพุทธวิธีการสอนมาประยุกต์ใช้จะสามารถช่วยแก้ปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมได้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นภารกิจสำคัญของคณาจารย์ที่จะต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ครูผู้สอนที่ดีจะทำหน้าที่ปรับพฤติกรรมเชิงบวกและอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน นอกเหนือจากด้านวิชาการความรู้และทักษะแล้ว ยังมีปัจจัยด้านจิตพิสัยหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริม

พุทธวิธีการสอนเป็นการนำเอาหลักการ เทคนิคของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ทรงใช้เทศนาหรือตรัสสอนพุทธศาสนิกชนมาประยุกต์กับวิชาสมัยใหม่ โดยการใช้หลักการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-Center) เป็นเครื่องมือในการพัฒนานักเรียนตามจิตนิสัยทั้ง 6 ประเภท ย่อมทำให้ผู้เรียนนั้น เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นคนเก่งและดีที่โลกต้องการ มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองได้ แก้ไขข้อบกพร่องหรืออุปนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ได้ สถานศึกษาจึงมีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงต้องนำหลักการดังกล่าวมาดำเนินการโดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษามีมาตรฐาน เกณฑ์ประเมินผู้เรียนและตัวชี้วัดพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมี

ทั้งสิ้น 8 ประการ ได้แก่ รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์, ชื่อสัตย์สุจริต, มีวินัย, ใฝ่เรียนรู้, อยู่อย่างพอเพียง, มุ่งมั่นในการทำงาน, รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ซึ่งในระบบสถานศึกษาที่ทุกโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมโดยส่วนใหญ่คือส่งเสริมคุณลักษณะข้างต้นผ่านกิจวัตรประจำวันของนักเรียน หรือในคาบเรียนหลัก และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมเชิงลบที่มีในแต่ละบุคคล แต่ละจริตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยการใช้แบบทดสอบและวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อประเมินคุณลักษณะในมิติที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนา และน้อมนำหลักการสอนตามหลักพุทธวิธีมาประยุกต์สร้างเป็นโมเดลที่สอดคล้องและเหมาะสมผ่านกิจวัตรประจำวัน หรือระบบการจัดการเรียนการสอนปกติของระบบสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักจิตวิทยาการสอน ศาสตร์การสอนสมัยใหม่ที่มีความสอดคล้องกับหลักพุทธวิธีการสอนเพื่อให้ข้าราชการครูนำไปปรับใช้จริง เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาอุปนิสัยหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและขยายผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงลบ ข้อบกพร่องหรือนิสัยที่ควรปรับปรุงของคนแต่ละจริต
2. เพื่อสร้างรูปแบบการสอนเชิงพุทธบูรณาการที่สอดคล้องกับลักษณะนิสัย หรือลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ตามแนวการสอนสมัยใหม่
3. เพื่อนำเสนอผลวิเคราะห์คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ และการประยุกต์กับรูปแบบการสอนเชิงพุทธบูรณาการเข้ากับศาสตร์การสอนสมัยใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย/รูปแบบการวิจัย/ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “พุทธวิธีการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา” นี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งขอบเขตการวิจัย มีดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นต่อไปนี้

- 3.1.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบการสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
- 3.1.2 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับพฤติกรรมของคน 6 จริตในพระพุทธศาสนา
- 3.1.3 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับจิตวิทยาซาเทียร์ โมเดลภูเขาน้ำแข็งจิตใต้สำนึก
- 3.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับศาสตร์การสอนสมัยใหม่
- 3.1.5 กิจกรรมการสอนที่เหมาะสมกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3.1.6 การนำเสนอผลการวิเคราะห์นิสัยโดยใช้ทฤษฎีสี่
- 3.1.7 การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อประยุกต์ใช้การสอนเชิงพุทธบูรณาการ

3.2 ขอบเขตทางด้านตัวแปร

3.2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

3.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพตามแนวคิดจริต 6 ประกอบด้วย ราคจริต, วิตกจริต, โทสจริต, พุทธิจริต, สัทธาจริต, โมหจริต แนวคิดจิตวิทยาซาเทียร์ 7 ชั้นจิตใต้สำนึก ประกอบด้วย Behavior, Feeling, Feeling about feeling, Perception, Expectations, Yearning,

Self และพุทธวิธีการสอน 5 ด้าน ประกอบด้วย ใส่ใจเนื้อหาหรือเรื่องที่สอน, ใส่ใจขั้นตอนตัวการสอน, ใส่ใจศาสตร์กลวิธีการสอน, ใส่ใจตัวผู้เรียน และใส่ใจลีลาการสอน

3.3 ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.3.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย กทม. จำนวน 500 คน

3.3.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มาจากการสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่ม (In-depth interview) เพื่อทำการร่างรูปแบบการการสอนเชิงพุทธบูรณาการ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) คือคณะครูหรือบุคลากรที่มีความรู้ มีเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการการสอน จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling)

3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย กทม.

3.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2563 รวมเป็นระยะเวลา 3 เดือน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องนี้สามารถแบ่งเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 546 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 55.31 โดยเป็นนักเรียนศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากที่สุด จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5

4.2 ผลการศึกษาจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพตามแนวจริต 6 ในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 2 ตอน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลและชุดคำถามวัดบุคลิกภาพตามแนวจริต 6 ในตอนแรกของผู้ตอบแบบสอบถามระบุข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ชื่อสกุล อายุ เพศ และระดับชั้นการศึกษา ในตอนที่สองเป็นแบบรายงานลักษณะของตนเองประเภทข้อความเดียว โดยผู้ตอบเลือกตัวเลือกที่สอดคล้องกับตนเองจำนวน 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง และน้อย โดยแบบทดสอบมีจำนวน 6 ชุด ชุดละ 10 ข้อ เพื่อทดสอบจริตในแต่ละจริต โดยแยกถามเป็นรายจริต จากการหาคุณภาพเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ พบว่า กลุ่มประชากรวิจัยส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพตามแนวจริต 6 ในพระพุทธศาสนาประเภทราคจริตกับโมหจริต อยู่ในระดับสูง และมีบุคลิกภาพประเภทโทสจริตกับวิตกจริตอยู่ในระดับต่ำ, นักเรียนที่เป็นเพศชายมีบุคลิกภาพประเภทสัทธาจริตน้อยกว่านักเรียนเพศหญิง, นักเรียนในทุกระดับชั้นส่วนใหญ่ มีจำนวนบุคลิกภาพประเภทโทสจริตน้อยที่สุด, บุคลิกภาพประเภทราคจริต มีจำนวนมากที่สุด จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด, กลุ่มตัวอย่างในคณะครู มีบุคลิกภาพส่วนใหญ่ เป็นโมหจริตและสัทธาจริต ในขณะที่นักเรียนส่วนใหญ่เป็นราคจริต

4.3 การวิเคราะห์ผล เกี่ยวกับบริบทการจัดการศึกษาตามแนวบุคลิกภาพจริต 6 และชาเทียร์ พบว่าบุคลิกภาพประเภทราคจริต มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.47 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด รองลงมาคือโมหจริต คิดเป็นร้อยละ 19.32 และบุคลิกภาพประเภทที่น้อยที่สุดคือโทสจริต คิดเป็นร้อยละ 7.37 ส่วนคณะครูมีบุคลิกภาพประเภทโมหจริตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.81 รองลงมาคือสัทธาจริต คิดเป็นร้อยละ 20.45 สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์แนวโน้มในมิติต่างๆ ดังนี้

4.3.1 ค่านิยมและความใส่ใจ นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนมีแนวโน้มใส่ใจเรื่องความรัก ความสวยความงาม และมีจำนวนน้อยที่ใส่ใจอันดับการแข่งขัน หรือค่านิยมการเอาชนะ เกรดเฉลี่ยและทำกิจกรรมการต่อสู้

4.3.2 ความสนใจ นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนมีแนวโน้มสนใจด้านการแต่งกาย เสื้อผ้า เครื่องประดับ ศัลยกรรม แต่งหน้าทำผม กิจกรรมที่ใช้ความประณีต การแสดงออก กิจกรรมการสานสัมพันธ์ทำ ความรู้จัก สนิทสนมและเพศศึกษา หรือมักพูดคุยกันเรื่องเพื่อนเพศตรงข้าม และส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสนใจ หรือกระตือรือร้นทำกิจกรรมเชิงประกวด

4.3.3 ความเสี่ยงหรือปัญหาด้านพัฒนาการ ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นคือปัญหาด้านการ วางตัวระหว่างเพื่อนต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การสังสรรค์หรือรวมกลุ่มมั่วสุม การแบ่งพรรคพวก กลั่นแกล้งรังแกหรือเหยียดล้อปมด้อยด้านรูปลักษณ์หน้าตา

4.3.4 สไตล์การสอนของครูและบริบทสถานศึกษา คณะครูส่วนใหญ่มีอัตราค่าจ้างแบบค่อยเป็น ค่อยไป และขาดความมั่นใจหรือการริเริ่มทำงานโดยไม่มีคำสั่ง เน้นการสอนตามแผนหรืออาศัยความเรียบง่ายที่ ศึกษาหรือทำตามๆกัน เป็นสถานศึกษาที่ไม่เน้นการแข่งขันหรือประกวดเพื่อรางวัล

4.4 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียน พบว่า ข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงของ นักเรียนโดยมวลรวมส่วนใหญ่ ร้อยละ 31.47 ซึ่งเป็นราคาจริต ส่งผลให้มีแนวโน้มสูงด้านพฤติกรรมเชิงลบ โดยผล การสัมภาษณ์สรุปไว้โดยรวมตามแนวคิดของจิตวิทยาชาเทียร์แต่ละด้านว่า

4.4.1 ลักษณะของบุคลิกภาพที่แสดงอาการ คือ อ่อนไหวง่าย แง้งอน ชี้น้อยใจ เจ้าชู้ ชอบ เข้าไปยุ่งเรื่องของผู้อื่น

4.4.2 ลักษณะของความรู้สึกลึกซึ้งกับความคิดกับความเชื่อ ค่านิยมที่ยึดถือ คือ เสียเวลาไปกับการแต่ง กาย เทียวสังสรรค์กับเพื่อน มีสิ่งยั่วยุดึงใจเรื่องความสวยงามและการละเล่นจนอาจละเลยหรือไม่สนใจ การศึกษาเล่าเรียนเท่าที่ควร อีกทั้งการใส่ใจเรื่องภาพพจน์ หน้าตา มีส่วนส่งเสริมให้หมกหมุ่นและคลุกคลีกับ เพื่อนเพื่อทำกิจกรรม เช่น เล่นเกมออนไลน์ ส่งผลให้หันอนดึก ตื่นสาย ชี้เกียดไปเรียน หรือไม่รู้ว่าจะเรียนไปเพื่อ อะไร ขาดจุดหมายและแรงกระตุ้นในตนเอง อีกทั้งใช้ชีวิตตามกระแสหรือรอคอยเวลาที่สถานการณ์จะบีบ บังคับหรือรอให้ครูกับพ่อแม่มีคำสั่งหรือบอกให้ทำก่อน

4.4.3 ลักษณะของความต้องการและปรารถนา คือ มีแนวโน้มสูงที่จะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับ วัตถุนิยม เสื้อผ้า โทรศัพท์มือถือ เครื่องสำอาง น้ำหอม ที่สนองความต้องการด้านรูป รส กลิ่น เสียงและสัมผัส อีกทั้งมีแรงจูงใจในการอยากเป็นที่รัก ได้ผูกพันใกล้ชิด ซึ่งกิเลสประจำราคาจริตคือ ริษยา มานะ สาโดย มักมาก อาจทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ หรือมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน หรือเกิด สภาวะซึมเศร้า หากรู้สึกไร้คุณค่า ไม่เป็นที่ต้องการของเพื่อน

4.4.4 ข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงของนักเรียนโดยมวลรวมส่วนใหญ่ซึ่งเกิดจากการมีจำนวน นักเรียนที่มีบุคลิกภาพประเภทโทสจริตกับวิตกจริตที่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.37 – 12.15 และบุคลิกภาพ ประเภทสัทธาจริตกับพุทธิจริตที่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.13 - 16.53 ส่งผลให้มีแนวโน้มด้านพฤติกรรมเชิง ลบโดยเปรียบเทียบกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน พบมากในนักเรียน โทสและสัทธาจริต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 4 ใฝ่เรียนรู้ พบมากในนักเรียน วิตกจริตและพุทธิจริต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 2 ซื่อสัตย์สุจริต กับข้อ 3 มีวินัย พบมากในนักเรียนสัทธาจริต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 5 อยู่อย่างพอเพียง กับข้อ 7 รักความเป็นไทย พบในกลุ่มโม

หจริต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 8 มีจิตสาธารณะ พบมากในนักเรียน ราคาจริต

4.4.5 แนวทางการสอน วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสอนตามแนวทางพุทธิ วิธีการสอนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.1796 และ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน และระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านที่ 2 ใส่ใจขั้นตอนตัวการสอน (Pattern & Timing) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.3118 , ด้านที่ 1 ใส่ใจเนื้อหาหรือเรื่องที่สอน (Mission & Context) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.2863 , ด้านที่ 5 ใส่ใจลีลาการสอน (Emotion) และอธิบายในการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.2804 , ด้านที่ 3 ใส่ใจศาสตร์การสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.1412 และ ด้านที่ 4 ใส่ใจตัวผู้เรียน (Learning Type) ที่มีความแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.9686

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับพุทธวิธีการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 การอภิปรายผลการวิจัยด้านพฤติกรรมเชิงลบ ข้อบกพร่องหรืออุปนิสัยที่ควรปรับปรุง

จากการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมเชิงลบมีอยู่ในแต่ละบุคคลของคน 6 จริต โดยที่หากบุคคลใดมีจริต นำที่โดดเด่น ก็มักจะมีพฤติกรรมเชิงลบที่ชัดเจน มีอัตราสูง หรือมีข้อเสียที่เกิดจากจิตนั้นๆ อย่างสูง ในแต่ละจริต ยังมีพฤติกรรมเชิงลบที่ฝังลึกลงไปในระดับจิตใต้สำนึกตามโมเดลภูเขาน้ำแข็งของซาเทียร์ด้วย ตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้สึก ค่านิยม ความต้องการ ความปรารถนา หรือความเป็นแก่นแท้ตัวตนของคนแต่ละจริต ก็มีความลุ่มลึกที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการศึกษาเรื่องจริต 6 กับ ซาเทียร์ร่วมกัน ทำให้ได้ชุดข้อมูลเกี่ยวกับจริต 6 ในมิติใหม่ที่เพิ่มเติมขึ้นมา

5.2 การอภิปรายผลการวิจัยด้านรูปแบบการสอนเชิงพุทธบูรณาการที่สอดคล้องกับลักษณะนิสัย หรือลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวการสอนสมัยใหม่ จากการวิเคราะห์พบว่า รูปแบบการสอนเชิงพุทธบูรณาการคือการผสมผสานพุทธวิธีการสอนเข้ากับลักษณะการเรียนรู้ของคน 6 จริต ซึ่งมีความพอใจในการเรียนรู้ เปิดใจ รับฟังที่แตกต่างกันไปตามรสนิยมความชอบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ

5.3 การอภิปรายผลการวิจัยด้านการนำเสนอผลวิเคราะห์คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ และการประยุกต์สอดคล้องกับรูปแบบการสอนเชิงพุทธบูรณาการเข้ากับศาสตร์การสอนสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์พบว่า การนำเสนอผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์หรือลักษณะนิสัยที่บกพร่องในคนแต่ละจริต มีผลต่อการจดจำและเรียกขานกัน เนื่องด้วยผู้เรียนหลายคนอาจมีภาพจำจากการตีความทางภาษาในเชิงลบของชื่อจริตต่างๆ ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนไม่ยินดีที่จะศึกษาต่อ ดังนั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์จึงใช้สัญลักษณ์เป็นสีแทน ซึ่งสัญลักษณ์สีที่ใช้นำเสนอได้นำแนวคิดมาจากระบบสีแสง (light color) ซึ่งนำมาใช้แทนค่าผลการวิเคราะห์นิสัย ได้แก่ สีม่วง (พุทธิจริต) , สีน้ำเงิน (สัทธาจริต) , สีเขียว (โมหจริต) , สีเหลือง (ราคะจริต) , สีส้ม (วิตกจริต) และสีแดง (โทสะจริต) ซึ่งรูปแบบการกำหนดสัญลักษณ์สีแทนชื่อเรียกที่ตรงตัว ทำให้เกิดความเท่าเทียมในความหมาย คือมีทั้งแงบวกและลบ ข้อดีข้อเสีย นิสัยดี นิสัยบกพร่อง

5.4 การอภิปรายผลการวิจัยด้านคุณค่าและข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีคุณค่าและข้อจำกัด เช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป ในด้านคุณค่าของการวิจัย ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณเพื่อขยายผลจากวิธีเชิงคุณภาพ แบบแผนการวิจัยครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยเชิงทดลองทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการในการทดลองได้ผ่านการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง จึงเกิดการพัฒนา 3 มิติ ประกอบด้วย มิติแรกคือองค์ความรู้ใหม่ ของจริต 6 + ซาเทียร์ มิติที่สอง คือ รูปแบบการสอนและสื่อสารด้วยบุคลิกภาพการพูดที่ตรงจริต และมิติที่ 3

การนำเสนอศาสตร์วิเคราะห์พฤติกรรมในรูปแบบการสอนเชิงพุทธวิธีเพื่อพัฒนานิสัยผู้เรียนในคาบเรียนแนะแนวที่นำไปใช้ได้จริง

6. สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมของคน 6 จริต ตามลำดับชั้นของโมเดลภูเขาน้ำแข็งในหลักจิตวิทยาซาเทียร์ (Iceberg Satir Model) พบว่า พฤติกรรมเชิงลบหรือนิสัยข้อบกพร่องของนักเรียนในสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จากเครื่องมือแบบทดสอบบุคลิกภาพตามแนวจริต 6 และจิตวิทยาซาเทียร์โมเดลภูเขาน้ำแข็ง 6 ชั้นจิตได้สำนึก ใช้กับประชากรกลุ่มวิจัย จำนวน 502 คน สำหรับตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

พฤติกรรมเชิงบวกและนิสัยข้อบกพร่องของคนแต่ละจริตในบุคลิกภาพประเภทต่าง ๆ มีลักษณะหรืออาการดังต่อไปนี้

ระดับชั้นภูเขาน้ำแข็ง ของซาเทียร์โมเดล	พฤติกรรมของคนประเภทพุทธิจริต			
	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ
1. การกระทำ	เชิงบวก	สันโดษ เยียบ มีสติ ใฝ่รู้ สังกะ	เชิงลบ	โลกส่วนตัว เห็นแก่ตัว ไม่เปิดเผย
2. ความรู้สึก	สิ่งที่รู้สึกชอบ	ชอบคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม ความเป็นส่วนตัว เก็บออม	สิ่งที่ไม่ชอบ	ไม่ชอบเข้าสังคม ไม่ชอบแบ่งปัน การแสดงออกเบื้องหน้า
3. การรับรู้ใส่ใจ	ค่านิยมยึดถือ	ความฉลาด ปฏิภาณไหวพริบ พินิจวิเคราะห์ คิดเชิงเหตุผล	สิ่งถือสา	ไม่กล้าตัดสินใจหากข้อมูลไม่พอ การถูกรุกล้ำและเผยความลับ
4. ต้องการคาดหวัง	สิ่งที่ต้องการ	ความรู้ การอ่าน ความเป็นจริง	สิ่งหลีกเลี่ยง	ความไม่รู้ การปรุงแต่งตามกระแส
5. ความปรารถนา	แรงจูงใจ	ยกระดับจิตวิญญาณ	อุปกิเลส	ลัทธิสงฆ์ ตระหนี่
6. ความเป็นตัวตน	พลังใจ	ค้นหาแก่นแท้ สัจธรรม	ข้อจำกัด	ไม่มีพลังการดึงดูดใ้มน้าวผู้อื่น

ระดับชั้นภูเขาน้ำแข็ง ของซาเทียร์โมเดล	พฤติกรรมของคนประเภทลัทธิจริต			
	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ
1. การกระทำ	เชิงบวก	เรียบร้อย ละมุนละม่อม จริงจัง มุ่งมั่น รักษาคำพูด	เชิงลบ	หงุดหงิด จับผิด เชื่อง่าย ยึดติด ถือมจลตื้นเขิน จุกจิก จู้จี้
2. ความรู้สึก	สิ่งที่รู้สึกชอบ	ชอบสิ่งเป็นระเบียบ ประณีต	สิ่งที่ไม่ชอบ	ความรกรุงรัง โลดโผน นอกกรอบ
3. การรับรู้ใส่ใจ	ค่านิยมยึดถือ	วินัย ความน่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์ ประเพณีนิยม คำสอนครู	สิ่งถือสา	การผิดแผน มลทินผิดบาป บทเรียนที่เคยทำให้เจ็บปวด
4. ต้องการคาดหวัง	สิ่งที่ต้องการ	สัจจะ หลักการให้ยึดเหนี่ยว	สิ่งหลีกเลี่ยง	ผิดพลาด ผิดกฎ ความประมาท
5. ความปรารถนา	แรงจูงใจ	ความถูกต้อง สมบูรณ์แบบ	อุปกิเลส	การแบ่งแยก ขุ่นเคืองใจ
6. ความเป็นตัวตน	พลังใจ	ที่พึ่งที่ระลึก ความเชื่อศรัทธา	ข้อจำกัด	การผ่อนปรนอิสระ เดินวิถีที่ไม่เคย

ระดับชั้นภูเขาน้ำแข็ง ของซาเทียร์โมเดล	พฤติกรรมของคนประเภทโมหจริต			
	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ
1. การกระทำ	เชิงบวก	ยินดีทำตาม ว่าง่าย อดทน มั่นคง ว่างเหงาหวานอน	เชิงลบ	เชื่องช้า ซึม เหม่อลอย ขี้เกียจ ตื้อเจียบ ใช้เวลานาน ขี้อาย
2. ความรู้สึก	สิ่งที่รู้สึกชอบ	อย่างไรก็ได้ สงสัย สะสม	สิ่งที่ไม่ชอบ	การเปลี่ยนแปลง ผลกระทบ
3. การรับรู้ใส่ใจ	ค่านิยมยึดถือ	ความปลอดภัย ความคุ้นเคย	สิ่งถือสา	ความเสี่ยง ตัดสินใจกระทันหัน

4. ต้องการคาดหวัง	สิ่งที่ต้องการ	คล้อยตามคนรอบข้าง ความเรียบง่าย สงบ สันติสุข	สิ่งหลีกเลี่ยง	แตกแถว ผจญภัย การแข่งขัน ความละเอียดถี่ถ้วน สิ่งเข้าใจยาก
5. ความปรารถนา	แรงจูงใจ	การพึ่งพา ประสงค์ สิ่งคุ้มภัย	อุปกิเลส	ถิ่นมิถนะ คั่งค้างการงาน
6. ความเป็นตัวตน	พลังใจ	ความมั่นใจในตนเอง เกราะ	ข้อจำกัด	ซึกแล้ว กังวล
พฤติกรรมของคนประเภทราคะจริต				
ระดับชั้นภูเขาน้ำแข็ง ของชาเทียร์โมเดล	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ
1. การกระทำ	เชิงบวก	นุ่มนวล สวยงาม สะอาด	เชิงลบ	อ่อนไหว แง้งอน เจ้าชู้ เสนอตัว
2. ความรู้สึก	สิ่งที่รู้สึกชอบ	ชอบสีสัน บริการ เอาใจใส่ สิ่ง ไพเราะ ของตกแต่ง สิ่งสรรค์	สิ่งที่ไม่ชอบ	คำหยาบ กระชอกโฮกฮาก เสียงดัง งานเบื้องหลัง สาระแก่นสาร
3. การรับรู้ใส่ใจ	ค่านิยมยึดถือ	พิธีพิถัน หน้าตา ภาพพจน์ การดูแลต้อนรับ แสดงออก	สิ่งถือสา	การทำงานคนเดียว โคดคนเดียว การถูกตัดขาดความสัมพันธ์
4. ต้องการคาดหวัง	สิ่งที่ต้องการ	วัตถุ รูป รส กลิ่น เสียง	สิ่งหลีกเลี่ยง	ความไม่งาม อสุภะ การถูกทอดทิ้ง
5. ความปรารถนา	แรงจูงใจ	ความผูกพันชนิดใกล้ ผู้คน	อุปกิเลส	กามฉันทะ ถือตัว เจ้าเล่ห์ ขี้ฉ้อฉล
6. ความเป็นตัวตน	พลังใจ	ความเป็นที่รัก ที่ต้องการ	ข้อจำกัด	ไม่รู้จักรพอ ถูกมองข้าม

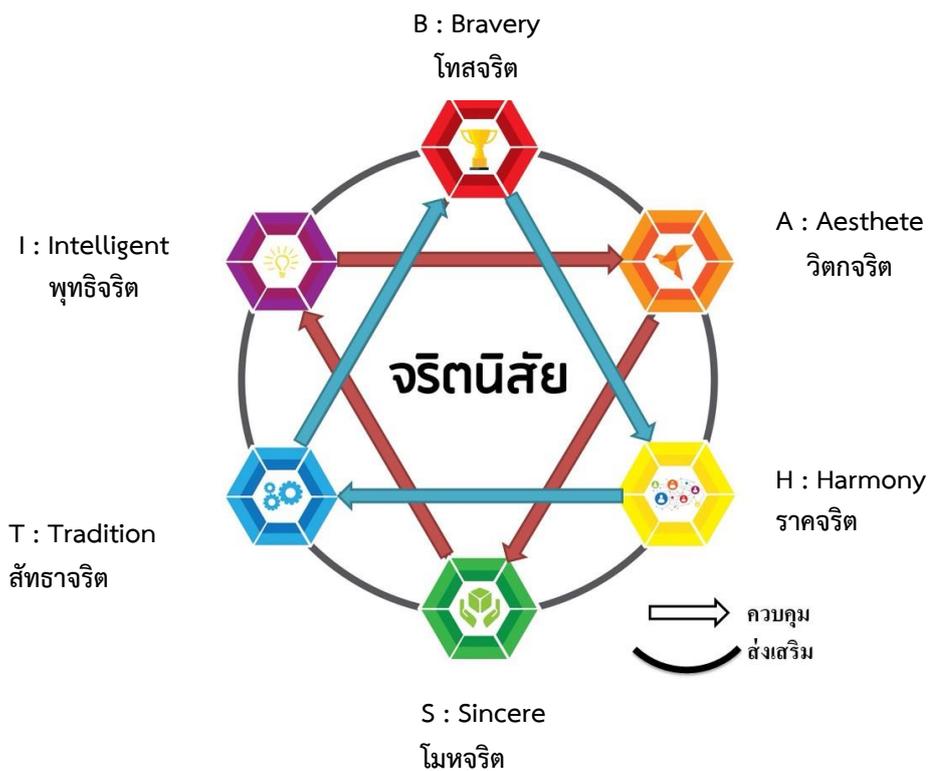
พฤติกรรมของคนประเภทวิตกจริต				
ระดับชั้นภูเขาน้ำแข็ง ของชาเทียร์โมเดล	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ
1. การกระทำ	เชิงบวก	ร่าเริง สนุกสนาน มองโลกแง่ดี พูดเก่ง เคลื่อนที่เร็ว ครุ่นคิด	เชิงลบ	อยู่ไม่นิ่ง ไม่รู้กาลเทศะ โดเลากวน ฟุ้งซ่าน คิดเล็กคิดน้อย รำไร ขี้ลืม
2. ความรู้สึก	สิ่งที่รู้สึกชอบ	จินตนาการ ความแปลกใหม่	สิ่งที่ไม่ชอบ	การหยุดนิ่ง การอยู่กับปัจจุบัน
3. การรับรู้ใส่ใจ	ค่านิยมยึดถือ	ประสบการณ์ การเชื่อมโยง สร้างสรรค์ ทดลอง จินตภาพ	สิ่งถือสา	จำกัดความคิด การเลือกสิ่งเดียว ทำสิ่งเดียว ความเสียดาย
4. ต้องการคาดหวัง	สิ่งที่ต้องการ	ความสำราญ เกียรติยศชื่อเสียง	สิ่งหลีกเลี่ยง	ความแน่นอน ซ้ำจำเจ แบบแผน
5. ความปรารถนา	แรงจูงใจ	ความเพลิดเพลิน เสพสุข	อุปกิเลส	วิตกวิจารณ์ อุทธัจจะกุกกุกจะ
6. ความเป็นตัวตน	พลังใจ	สร้างภาพอุดมคติ โลกสมมติ	ข้อจำกัด	เบื่อง่าย หลงอนาคต เป้าไม่ชัด

พฤติกรรมของคนประเภทโทสจริต				
ระดับชั้นภูเขาน้ำแข็ง ของชาเทียร์โมเดล	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ	ลักษณะ	อิริยาบถ อาการ
1. การกระทำ	เชิงบวก	มั่นใจในตนเอง แวดตาดุดัน พูดและแสดงอารมณ์ตรงๆ	เชิงลบ	กระด้าง ไร้ร้อน สั่งและบังคับ ไม่รักชาน้ำใจผู้อื่น ตื้อรั้น
2. ความรู้สึก	สิ่งที่รู้สึกชอบ	แข่งขัน ปะทะ กล้าได้กล้าเสีย	สิ่งที่ไม่ชอบ	สิ่งชักช้า การตรวจสอบ ละเอียด
3. การรับรู้ใส่ใจ	ค่านิยมยึดถือ	ปกป้อง ทุ่มเทเพื่อพวกพ้อง พิชิตเป้าหมาย ทำลายสถิติ	สิ่งถือสา	การถูกลบหลู่ ดูถูก ถูกเอาเปรียบ อยู่ในฐานะเสียเปรียบ
4. ต้องการคาดหวัง	สิ่งที่ต้องการ	อำนาจ อิสระ ทำตามใจตน	สิ่งหลีกเลี่ยง	การถูกควบคุม ฟ่ายแพ้ย่อมจำนน
5. ความปรารถนา	แรงจูงใจ	เกียรติ ศักดิ์ศรี ยศ ตำแหน่ง	อุปกิเลส	โกรธง่าย ไม่พอใจ ตีเสมอ
6. ความเป็นตัวตน	พลังใจ	ชัยชนะ เป็นหนึ่ง บงการได้	ข้อจำกัด	ขาดสิทธิควบคุม ไม่ไว้ใจใคร

สรุปความหมายของนิสัย HABITS MODEL ผ่านการนำเสนอผ่านทฤษฎี มีดังนี้

รหัสนิสัย	นิสัย	คำจำกัดความ	ลักษณะบุคลิกภาพภายนอก (นิสัย)	ลักษณะความรู้สึก (จิตใจ)
H : Harmony	สีเหลือง ราคจริต	ผู้กลมเกลียว เสียสละ ชอบข้อง เกี่ยวกับคน	เอาใจผู้อื่น ช่างพูดคุย เข้าสังคม สะอาด ติดเพื่อน ชอบแตะตัว ผู้อื่น	ชอบสังสรรค์ ช่วยเหลือ การกอด ไม่ชอบโดดเดี่ยว เหนง ไม่ถูกชวน
A : Aesthete	สีส้ม วิตกจริต	ผู้สุนทรีย์ สร้างสรรค์ชอบใช้ ชีวิตที่อิสระ	ร่าเริง จินตนาการ ไม่นิ่งเฉย พูด เร็ว แสดงออกให้คนเห็น แต่งกาย ดี	ชอบความสนุก สีสันแปลกใหม่ ไม่ชอบขั้นตอน สิ่งจำเจ ความเศร้า
B : Bravery	สีแดง โทสจริต	ผู้กล้าหาญ บุกเบิก ชอบริเริ่มตัดสินใจ	ตรงไปตรงมา อยู่แนวหน้าไม่ตาม ใคร เดินไว คล่องตัว สนใจตัวเอง	ชอบออกคำสั่ง ได้เป็นเจ้าของ ไม่ชอบโดนบังคับ พ่ายแพ้
I : Intelligent	สีม่วง พุทธิจริต	ผู้ทรงปัญญา ใฝ่รู้ ชอบคิดตั้งคำถาม	เก็บตัว อยู่ห่างคนแปลกหน้า หน้านิ่ง ครุ่นคิดตลอดเวลา เชื่อ ตัวเอง จดจ่อ	ชอบสันโดษ เก็บอาการ มีพื้นที่ส่วนตัว ไม่ชอบเป็นจุดเด่น
T : Tradition	สีน้ำเงิน สัทธาจริต	ผู้มีแบบแผน ซื่อสัตย์ ชอบแผนตรวจสอบ	ระมัดระวัง เรียบร้อย มองหลัง จุกจิก จับผิด พูดมีจังหวะ	ชอบวางแผน คาดการณ์ ใช้เหตุผล ไม่ชอบความผิดพลาด ละเลย
S : Sincere	สีเขียว โมหจริต	ผู้จริงใจ รักสงบ ชอบความเรียบง่าย	นิ่งเฉยเชื่องช้า อารมณ์สบาย พูด น้อย ตามใจคนอื่น ไม่มั่นใจตน	ชอบความปลอดภัย ทำตามคำบอก ไม่ชอบเสียง ชัดแย้ง เปลี่ยนแปลง

โมเดลการสอนเชิงพุทธบูรณาการที่ถูกจริตสำหรับคน 6 ประเภท (HABITS MODEL)

แผนภาพ 1 แสดงความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ประเทศไทยในปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาหลักด้านการยกระดับศักยภาพมนุษย์และพัฒนานิสัย ซึ่งจะช่วยให้ประเทศชาติได้พลเมืองที่เก่งและดี มีเป้าหมายชีวิตจากการค้นพบและชัดเจนในตัวเอง ซึ่งจะเกิดจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของคณะครูในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ปัญหาทางสังคมที่เกิดจากเยาวชนขาดความตระหนักรู้ในตนเองและขาดความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงข้อบกพร่องในตนเอง ส่งผลให้เกิดความกดดันทางการใช้ชีวิต ขาดวุฒิภาวะการควบคุมตนเองในการจัดการกับนิสัยที่จุดรั้งความสำเร็จ ส่งผลต่อการวางแผนอนาคตอย่างไม่เข้าใจความต้องการของตน มีผลกระทบต่อการทำงานร่วมกันหรือใช้ชีวิตในสังคมเพราะขาดความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีการนำเสนอข้อมูลที่สูงแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนแต่ละจริง เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

1.2 ควรมีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ การวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นแนวโน้มในการขยายผลต่อไปในอนาคต

2. ข้อเสนอเชิงปฏิบัติ

2.1 ควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือพัฒนาผู้เรียน หรือผู้ปกครองให้เข้าใจศาสตร์ของการวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อความเข้าใจนักเรียนแบบรายบุคคล

2.2 ควรมีการพัฒนาในการจัดระบบกิจกรรมแนะแนวตั้งแต่ระดับชั้น ม.1 - ม.6

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 การวิจัยพุทธวิธีการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นการวิจัยที่ได้มีการติดตามผลการศึกษาเพียงระยะเบื้องต้นเท่านั้น กล่าวคือ เมื่อตรวจสอบเครื่องมือแบบทดสอบจริง 6 + ซาเทียร์เสร็จแล้ว ก็ลงพื้นที่เพื่อวิเคราะห์นักเรียน และจัดกิจกรรมถ่ายทอดรูปแบบการสอนเชิงพุทธบูรณาการให้คณะครูในโรงเรียน

3.2 เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถนำเครื่องมือและองค์ความรู้ไปถ่ายทอดให้นักเรียนค้นพบจริงและนิสัยทั้งข้อดีและควรปรับปรุงในตนเอง

เอกสารอ้างอิง

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช*

2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ

พิเชษฐ ยังตรง. (2560). *กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). วิทยาลัยครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.

กิตติชัย สุราลีโนบล. (2558). *การจัดการเรียนการสอนแบบพุทธเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน*.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท คอมเมอร์เชียล เวิลด์ มีเดีย จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2446). *พุทธวิธีในการสอน*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์สวย จำกัด, ศรีไพร จันทร์เขียว. (2558). *การจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาโดยพุทธวิธีบูรณาการ*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Cohen Michael. (1982). *Effective School*. Accumulating Research Finding America Education.

